ילך ר' שמעון בן יוחאי שהוא מלומד בנסים ואחריו מי ילך ר"א בר ר' יוסי אמר להם רבי יוסי ואילו היה אבא חלפתא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להם ר' שמעון אילו היה יוחאי אבא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להו רבי יוסי אנא א] אזלין דלמא עניש ליה ר' שמעון ב] דקא מסתפינא קביל עליה דלא ליענשיה אפילו הכי ענשיה כשהיו מהלכין בדרך נשאלה שאלה זו בפניהם מנין לדם השרץ שהוא טמא עקם פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי ואמר °זה לכם הטמא אמר ליה ר' שמעון מעקימת שפתיך אתה ניכר שתלמיד חכם אתה אל יחזור הבן ג] אצל אביו יצא לקראתו בן תמליון רצונכם אבוא עמכם בכה ר' שמעון ואמר מה שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך שלש פעמים ואני לא פעם אחת יבא הנס מכל מקום קדים הוא על בברתיה דקיסר כי מטא התם אמר בן תמליון צא בן תמליון צא וכיון דקרו ליה נפק אזל ד] אמר להון שאילו כל מה דאית לכון למישאל ה] ועיילינהו לגנזיה לשקול כל דבעו אשכחו ההוא איגרא שקלוה וקרעוה והיינו °דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי] והוו עליה כמה טיפי דמים: **מתני'** הפיגול והנותר אין מצטרפין מפני שהן שני שמות השרץ והנבלה וכן °הנבלה ובשר המת אין מצטרפין זה עם זה לטמא אפילו °בקל שבשניהן: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא °לטומאת הידים דמדרבנן היא °אבל לענין אכילה °מצטרפין °דתניא ר' אליעזר אומר °לא יאכל כי קדש הוא כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו: **מתני'** °האוכל שנטמא באב הטומאה ו] ושנטמא בולד הטומאה °מצטרפין זה עם זה לטמא °בקל שבשניהם °°כל האוכלים מצטרפין זה עם זה לפסול הגוייה ככחצי פרס ז] °כבמזון שתי °סעודות לעירוב °וכביצה לטמא טומאת אוכלין °וכגרוגרת להוצאת שבת °וככותבת ביום הכפורים °כל המשקין מצטרפין זו עם זו לפסול את הגוייה ברביעית °וכמלא ח] לוגמא ביום הכפורים: **גמ'** תניא °)רבי שמעון אומר מה טעם שאפשר לשני שיעשה ראשון ומי קא עביד שני ראשון הא לא אפשר אמר רבא הכי קאמר מי גרם לשני לאו ראשון רב אשי אמר ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון:

מתני'

°)תוספתא דטהרו. פ"א

תורה אור

ויקרא יא

שמות כט

לו שלא יעניש: **עקם** פיו · מיהר להשיב: **אל** יחזור הבן אצל אביו · בירושל' מפרש שלאחר אסכרא וכשנזכר ר' שמעון על יח] שהשגה [להביאו אל] אביו חזר ונתפלל עליו ונתרפא: **יצא** לקראתו בן תמליון · אותו הוא שד שקורין יט] לוטין בלע"ז וכמו תינוק קטן הוא ורגיל בין האנשים להתלוצץ בהן: **אמר** רצונכם אבוא עמכם · ועל ידי יבא נס: בכה רבי שמעון ואמר שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך · שלש פעמים · על הגר כ] אמר כן כדכתיב (בראשית טז) [שם] מלאך (השם) שלש פעמים מלמד שראתה שלשה מלאכים ואני לא פעם אחת כלומר ואני אוי לאי שיזדמן לי פעם אחת יבא הנס מכל מקום כלומר יבא הנס מכל מקום על ידי הזיוס זה קדים הוא על כא] בבת דקיסר הלך הוא לפניהם ונכנס בגוף בת קיסר כי מטו להתם רבי שמעון ורבי אלעזר אמרו לו בן תמליון צא בגמת אמרו לו וכלום שלא ירגישו האחרים בזה ויסברו שעל ידי תפלה הוא כב] אמרו: **אמרו** להון *אלו ס' · פירוש כג] הא בני בית המלך כד] אמרו כן: **להדיא** אגרא · אגרא של גזרה המלכות: **והיינו** דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי]· על הפרוכת אמר כן *ובלותה שעה כה] שבכלן היה שראה אותו שלא מליט שהיה בעיר [רומי] רק עתה שהיה באוצר המלך ונלה אותה שם:

תני

אלו היה יוחי אבא קיים ס' והשיב ר' יוסי אנא אזלי דלמא ענים ליה ר' שמעון לברי מסתפינא שהוא נער וממהר להשיב ול' שמעון נוח לכעוס ומקפיד בדבר מטעם הוא יז] כהם מהלכים בדרך ס' ומכל מקום הלך רבי אלעזר ברבי יוסי כדמפרש בירושלמי שרבי שמעון הלך

שהוא מלומד בנסים · שנעשו לו נסים במערה כדגרסינן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג:): אלו היה אבא חלפתא · אביו של ר' יוסי: יכולין אתם לומר תן בנך להריגה · בתמיה כך אין אתם יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: אמר להו ר' יוסי · מסתפינא דלמא עניש ליה ר' שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתיירא יותר מפחד האויבים שמתיירא אני שמא יכעוס עליו בשביל שום דבר ויענישנו: קיבל עליו · רבי שמעון בן יוחאי דלא עניש ליה ואף על פי כן ענשיה כדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזור הבן כו': עיקם פיו · ר' אלעזר בר רבי יוסי שלא אמר קול רם כמנהגו אלא עיקם פיו מכמות שהיה רגיל לדבר ואמר בלחישה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שיהא כמורה הלכה לפניו ואף על פי כן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך ס] אתה ניכר ראיתי שהשבת תשובה וניכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל האויל והורית לפני אל יחזור ה' דעתו ואידך מפרש באגדתא היכי הוה שבדא דנטה נפשו למות עד שמכר רבי שמעון בן יוחאי שאמר לאביו שיהא מחזירו לשלום ובקש עליו רחמים והולך נתרפא מפרש התם: בן תמליון · שד שקורין טמיו"ן: שפחה של [בית] אבא · הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים ושלש פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טז): עאל בברתיה דקיסר · ונשתגעה והיתה טועקת ואומרת הביאו לי את ר' שמעון בן יוחאי בכל שעה ואידך כולה מפרש התם: אשכח ההיא אגרתא · דכתיבי בה הלין גזירות דאמרן לעיל: אני ראיתיה בעיר [רומי] · בפרוכת קמיירי שראה אותה בבית הקיסר והיו עליה כמה טיפי דמים מפר ושעיר של יום הכפורים שהזה עליה (ולא היה) כמלניף שלא היו הטיפין זו בצד זו: **מתני'** אפילו בקל שבשניהן · כלומר דפחות מכעדשה השרץ אינו מצטרף להשלים לכזית נבלה י] דהוא קל וכ"ש דנבילה אינה מצטרפת לפחות מכעדשה השרץ דהיינו שיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבלה אפילו לטמא טומאת ערב: **גמ'** לא שנו · דפיגול ונותר אין מצטרפין[א](לחצי זית) אלא לטומאת ידים דמדרבנן היא כדאמרינן במסכת פסחים (דף קכ:) שגזרו בנותר ופגול שיהו מטמאין את הידים משום חשדי כהונה לו משום עצלי כהונה וכיון דגזרה דרבנן היא אין מצטרפין לטומאת ידים דלא עבדינן תקנתא להקנתא דכיון דמדרבנן היא לא גזרה דפיגול ונותר לא אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: אבל לענין אכילה · דפיגול ונותר מצטרפין דאי אוכל פחות מכזית פיגול ונותר משלימו לכזית ואכלו חייבין עליו משום פיגול וכן אם הוי רוב דנותר ופיגול משלימו לכזית ואכלו חייב עליו משום נותר ואמר יח) [ג]לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו[ג] משום נותר ומשום פיגול: כי קדש הוא · משמע דשניהן מצטרפין לאכילה ומלא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול בא הכתוב וכו': **מתני'** האוכל שנטמא באב הטומאה · דהוא ולד יב] ראשון והאוכל שנטמא בולד הטומאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהן דהיינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כלומר שהשני עושה דהוא קל שבשניהן אבל לא מצטרפין להכי שיעשו שני כמו ראשון שעושה שני דא"כ היינו חמור שבשניהן: **גמ'** תניא א"ר שמעון מה טעם · מצטרפין ולד ראשון עם ולד שני לפי שאפשר לשני שיעשה (א) ראשון: והא לא אפשר · דהשני לעביד ראשון לעולם דלא מצינו טומאה שעושה כיו"ב יג] דאפילו שני נמי לא עביד וכ"ש דראשון לא עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיהא לידי טומאה לאו ראשון וכיון דמכח ראשון אתי עליה טומאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: בני חדא ביקתא נינהו · מבית[ד] אמר כן [ה](משמונה שרצים) יד] כלומר דתרווייהו ראשון ושני אתו טו] [ו]מקראי מחדא דשני אתי מכח ראשון [ו]ולהכי טז] אמר שני דמצטרפין זה עם זה בקל שבשניהן דעושין שלישי בין רבא לרב אשי ליכא בינייהו אלא שינוי לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני חדא בקתא אינון:

מתני'

[א] לכזית אלא ס' נ"ק · [ב] נ"ל לי · [ג] ר"ל לא לחייב בשתים שא"כ אתה מחייבו על פחות מכשיעור אלא לענין מלקות לחייבו אם התרו בו משום נותר או משום פיגול · פרש"י · [ד] אמר מתי' שרצים כן כו' נ"ק · [ה] נ"ל מ' שמיני דשבת דף פז: נ"ק · [ו] ר"ל מעיקרא מחדא ושני כו' נ"ק · [ז] להכי אמר שמצטרפין זה עם זה כו' נ"ק ·

יומא נ.

[במשנה שבמשניות הגי' בקל]

מכות יח. פ"ש פסחים כג. פ"ש

כריתות יג. עירובין כט. מקוואות פ"י מ"ו

זבחים לא. מסכת פ"ח פ"ט

[במשנה שבמשניות הגי' בקל]

[illegible]

* * *

רבינו גרשום

ב' שרצים כולן שלימין בין מסין אחד בין מב' מינין ופירש חצי שיעור מזה וחצי שיעור מזה או דם מזה ובשר מזה כיון דהוו שלימין מצטרפי כאן במקצתן דלא הוי שרצים שלימין אלא במקצתן ודאי לא מצטרפות הדשים והבשר: אלא בו · בבשר אותו שרץ שהדם ממנו: ואיכא דאמר כאן בכולו כאן במקצתו · אי הוה דם כולו של שרץ בכאן וליה בה כשיעור ודאי כיון דהוי כולו חשוב ומצטרף נמי אפילו עם בשר שרץ אחר (אלא) [אבל] אי לא הוי אלא מדמי מקצתו מדמו ודאי לא מצטרפת אלא בו בבשר שלו: ומנא תימא · דשני לן [illegible]

* * *

שיטה מקובצת

א] תיבת אזלין נמחק: ב] ר"ש הוא דקא: ג] הבן בשלום אצל אביו יצא לקראתם בן תמליון אמר להם רצונכם: ד] אזל אמרו להון: ה] למישאל חזוק לבי גנזא דמלכא ושקול כל מה דאית לכון עיילו אשכחו להוא איגרתא שקלוה וקרעוה) והאוכל שנטמא בולד: ו] פרס וכמזון שתי: ח] וכמלא לגמיו ביום: ט] תיבות אתה ניכר נמחק: י] נבילה׳ גליון ר"ם שהשרץ קל דלא מטמא במשא כנבילה והיה צירוף שרץ לנבלה: יא] ואמר לן רבי את ו' נמחק: יב] ולד הטומאה דהיינו ראשון: יג] כיו"ב דאפי' שני את ד' נמחק: יד] שרצים הן: טו] אתי מקרא תיבת מקרא [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones